

SLUTTRAPPORT: UTREDNING FOR BEDRE UTNYTTELSE OG INTEGRASJON AV NSOS FAGLIGE KOMITEER

Sluttrapport levert til sentralstyret i Norsk studentorganisasjon 4. juni 2016.

INNLEDNING:

Landsmøtet 5 kom med bestilling på handlingsplanen i 2015, om at organisasjonen skal utrede hvordan vi bedre kan utnytte og integrere de faglige komiteene.

Handlingsplanen for Norsk studentorganisasjon 2015/2016

NSO skal, frem til landsmøtet i 2016, utrede hvordan man kan få til en bedre utnyttelse og integrasjon av de faglige komiteene.

Som et resultat av dette satte sentralstyret ned en adhockomit  for utredning av de faglige komiteene (AFK) bestående av et medlem fra en faglig komité, to sentralstyremedlemmer. AFK skulle også samarbeide tett med et medlem fra arbeidsutvalget. AFK har hatt sin virkeperiode siden desember 2015, med mål om å innhente informasjon og utarbeide en rapport til sentralstyrets siste møte 3.-4. juni. *Mandat for komiteen ligger som vedlegg til rapporten.* AFK har prim ert samarbeidet ved hjelp av digitale plattformer, samt et møte der deler av gruppen fikk anledning til å møtes. Som metode for innhenting av informasjon om de faglige komiteene valgte AFK å benytte seg av høringsrunder i organisasjonen, samt en spørreundersøkelse i forbindelse med en av høringsrundene. AFK har også sett tilbake på historikken gjennom tidligere utredningsarbeid. Det redegjøres for resultatene fra sammenslåingsdokumentet til Studentenes Landsforbund (StL) og Norsk studentunion (NSU) fra 2009, samt rapporten fra komité for organisasjonsgjennomgang i 2012.

Landsmøtet kom med en klar bestilling på at NSO skulle utrede hvordan vi skal utnytte og integrere de faglige komiteene bedre. Forarbeidet før sentralstyremøtet der AFK ble satt ned, samt utviklingen av mandatet til komiteen, sa ganske tidlig at utfordringen ligger i hvordan NSO skal arbeide med fagspesifikkpolitikk. Dette utløste en rekke spørsmål om behovet, og mulige andre alternativer til løsning. AFK sitt arbeid bærer preg av dette. Og i lys av sitt mandat har AFK innhentet informasjon om, og drøftet hvordan NSO bedre kan arbeide med den fagspesifikke politikken og utnytte mulighetene som finnes for dette arbeidet. For å få grunnlag til å si noe om mulige endringer.

Det ble i alt sendt ut høringer i to omganger. I den første høringsrunden ble det sendt ut høring til noen utvalgte tillitsvalgte i organisasjonen med god kjennskap til de faglige komiteene og hvordan de fungerer. Her var målet å få kjennskap til både sentralledets

og personer med erfaring fra komitéarbeid oppfattelse og erfaringer med de faglige komiteene. I den andre høringsrunden ble høringen sendt ut til alle medlemslag og alle faglige komiteer, og høringen lå i tillegg åpent ute for de som har ønsket å svare på den. I tillegg ble det sendt ut en åpen spørreundersøkelse gjennom Enalyzer, hvor 5 spørsmål ble stilt, slik at vi kunne underbygge spørsmålene vi stilte med tallmateriale. Her var målet blant annet å få en oppfattelse av organisasjonens forståelse og kjennskap til de faglige komiteene, i tillegg til arbeid med fagspesifikk politikk. Oppsummering fra begge høringsrundene er del av denne rapporten, for å gi et inntrykk av det som har kommet inn fra organisasjonen slik at Sentralstyret kan sende en anbefaling om hvordan dette skal håndteres videre.

I høringsrunde 1 fikk vi inn 16 svar, i høringsrunde 2 fikk vi inn 11 svar, og det var ca. 31 som svarte på selve spørreundersøkelsen. I denne rapporten vil vi gå gjennom informasjonen vi har innhentet. Svarene på høringen fra høringsrunde 2 vil underbygges med en grafisk fremstilling fra resultatene på spørreundersøkelsen. Til slutt vil AFK komme med noen alternativer til hva som kan gjøres videre, og AFKs anbefaling til endringer i organisasjonen.

Feilkilder:

Som feilkilde til selve spørreundersøkelsen kan det nevnes at vi tror noen svar bærer preg av litt forveksling mellom faglige og politiske komiteer, men AFK velger allikevel å benytte seg av svarene, da de samsvarer med skriftlige kommentarer på undersøkelsen og høringssvarene.

Begrepsbruk:

AFK har gjennom hele høringen forsøkt å skille mellom fagpolitikk og fagpolitikk på et spesifikt fagfelt. Fagpolitikk definerer vi det som handler om det overordnede og som er det begrepet NSO bruker om fagpolitikk til daglig (utdanningspolitiskplattform osv.). Fagspesifikkpolitikk er et begrep vi bruker for å forsøke å vise at det er snakk om fagpolitikk på et spesifikt fagfelt.

FØRSTE HØRINGSRUNDE:

SAMMENDRAG FRA HØRINGSSVAR FRA TIDLIGERE UTVALGTE REPRESENTANTER TIL AFK

Høringen ble sendt ut for å få innspill til videre arbeid i AFK, og den ble sendt til et utvalg personer vi mente var sentrale og som satt med god erfaring på hvordan de faglige komiteene har blitt brukt, hvilke momenter som er positive og utfordrende, og vi la vekt på å få svar fra både sittende og tidligere medlemmer i arbeidsutvalget og tidligere komitéledere og medlemmer. Sekretariatet leverte også en overordnet tilbakemelding. Vi nevner ikke i løpet av rapporten hvem som har svart hva, men de som har svart på høringen er:

Navn	Rolle i NSO
Camilla Solheim	Tidligere medlem i Faglig komite for lærer og utdanningsvitenskap (FKLU)
Nåværende AU	Nåværende AU (2015-2016)
Madeleine Lorås	Tidligere medlem i Faglig komite for realfag (FKR)

Axel Hvistendal Nerdrum	Tidligere internasjonal ansvarlig i AU
Alexander Løtvedt	Tidligere fagpolitisk ansvarlig og nestleder i AU
Line Willersrud	Tidligere og nåværende medlem av Faglig komite for lærer og utdanningsvitenskap (FKLU)
Merete Falck	Tidligere medlem i Faglig komite for realfag (FKR)
Sindre Dueland	Tidligere medlem i Faglig komite for juridiske fag (FKJ) og nåværende KK
Tuva Aune Wettland	Tidligere fagpolitisk ansvarlig i AU
André Almås Christiansen	Tidligere nestleder i AU
Sondre Jahr Nygaard	Tidligere fagpolitisk ansvarlig i AU og nåværende SST-medlem
Jonas Østvik	Tidligere velferd- og likestillingspolitisk ansvarlig i AU
William Sæbo	Tidligere medlem og nå leder i Faglig komite for teknologi (FKT)
SEK	Sekretariatet i NSO
Christine Adriane Svendsrud	Nåværende medlem i Faglig komite for kunstfag (FKK)
Kristian Myhre	Tidligere velferd- og likestillingspolitisk ansvarlig i AU
FKSV v/ Christine Alveberg	Faglig komite for samfunnsvitenskapelige fag (FKSV)
Tommy Bjørnødegård	Medlem og tidligere medlem i Fagligkomite for økonomi og administrasjon (FKØA)
Simen Johnsrud	Tidligere medlem i Faglig komite for helse og sosialfag (FKHS)

Noen sendte svar på hvert spørsmål, andre skrev mer generelt, men vi har sortert ut et sammendrag ut i fra spørsmålene som ble stilt. Det ble sendt ut flere invitasjoner til å svare på høringene, en det vi fikk svar på. Vi har mottatt svar fra noen fra nesten alle de faglige komiteene, alle tidligere AU-medlemmer med ansvar for faglige komiteer og AFK anser derfor svarene som representative.

Spørsmål 1: Føler dere at de faglige komiteene blir godt nok utnyttet og integrert i organisasjonen i dag?

En veldig kort oppsummering er at svaret på dette er "nei". Det trekkes fram positive sider med de faglige komiteene som at de gir tilhørighet til NSO, at de fungerer som en rekrutteringsarena til andre verv i NSO og gjennom synergieffekt til lokalt engasjement på egen institusjon, samt at det gir god kontaktarena mot UHR. Som problematiske sider trekkes det fram at det er uklart hva de faglige komiteene skal gjøre, at mandatene ofte er vanskelige, at arbeidet komiteene leverer ikke blir brukt i stor nok grad, at det er lite kontinuitet og at oppfølging av komiteene krever mye arbeid, som ikke nødvendigvis samsvarer med NSOs prioriteringer for året. Det er lite tydeliggjort hvem som sitter med ansvaret for at komiteene skal fungere godt, og de blir sånn sett kastet litt rundt i organisasjon uten at noen egentlig vet hvor de skal være og hvordan det skal fungere.

Spørsmål 2: Om dere ikke svarte "ja" på første spørsmål: Tenker dere at det er strukturelle endringer som kreves for å sørge for en bedre utnyttelse av komiteene?

Forslag som kommer fram her er sammenslåing av komiteer, tydeligere mandater, bedre kursing og opplæring av komitémedlemmer, tydeliggjøre viktighet av deltakelse på Avspark, tenke mer på samarbeid med andre aktuelle fagorganisasjoner, samt det å bruke komiteene mer for å skape et tettere bånd mot aktuelle råd i UHR.

Spørsmål 3: Hva er behovet for faglige komiteer?

Svarene her avhenger av spørsmålet om hva NSO ønsker skal gjøres med fagspesifikk politikk. Om NSO kun skal jobbe overordnet, svarer de fleste at de faglige komiteene er

overflødige. Om NSO skal jobbe mer fagspesifikt, vil de faglige komiteene kunne ha en mer sentral rolle. Fordi det oppfattes uklart hvordan NSO skal jobbe med fagspesifikk politikk, er det usikkert hva behovet for de faglige komiteene er. De faglige komiteene kan fungere som en “ekspertgruppe”, de kan brukes til rekruttering til UHR. Det trekkes også fram at det å fjerne komiteene helt vil være en forhastet beslutning fordi de ikke utnyttes godt nok, mens andre ikke ser hvordan NSO skal klare å utnytte de bedre.

Spørsmål 4: Hva skal til for at en faglig komité fungerer godt?

De mest sentrale svarene her er viktigheten av en dyktig og tydelig leder i komiteen, god kommunikasjon med sentrallet, og at det er tydelig i mandatet hva komiteene skal jobbe med. Det er helt essensielt at det rekrutteres til komiteene, og at det er kontraproduktivt at komiteene bruker mye av tiden sin på å rekruttere medlemmer til sin egen komité. Det er bra at mange blir med i en faglig komité som sitt første møte med NSO, da det motiverer mange til å fortsette, men det er også problematisk da man ikke kjenner til organisasjonen og politikken, og da det kan bli svært lite kontinuitet i de faglige komiteene. For at en faglig komité skal fungere godt bør de føle en viss tilhørighet og de bør finne arbeidet de gjør meningsfullt - her er det en åpenbar utfordring slik det er i dag.

Spørsmål 5: Hva kan være alternativet til å ha faglige komiteer?

Det har kommet flere forslag til alternativer til faglige komiteer. Et overordnet spørsmål for flere av forslagene er hva NSO skal være, og om NSO skal arbeide med politikk kun på overordnet nivå eller også fagspesifikt. Her kommer det ingen rangering av de forskjellige forslagene, men de forslagene som har kommet ramses opp, uten videre diskusjon, det kommer mot slutten av saken, da vi synes det er viktig å få alle forslag på bordet for et godt beslutningsgrunnlag. Generelt kan de deles inn i følgende kategorier, fra minst til mest drastisk endring.

Alternativer med struktur relativt lik dagens

1. Beholde dagens struktur, finne ut hvem som skal ha ansvar for rekrutteringer, gjøre en bedre jobb med rekruttering. Skape et bedre samarbeid mellom sentrallet og komiteer, tydeliggjøre komiteenes mandat, og i større grad ta i bruk arbeidet komiteene leverer fra seg. AU bør i større grad være tilstede på enkelte av komiteens møter, og komitémedlem bør inviteres til AU-møter når det diskuteres relevante saker hvor komiteen kan bidra.
2. Beholde dagens struktur, eventuelt med noen færre komiteer, men det settes ned et råd med lederne av de faglige komiteene og én (fortrinnsvis fagpolitisk ansvarlig) fra AU, der dette rådet også møter med tale- og forslagsrett i SST-møter og på LM. Rådet/komiteen vil da fungere som et fagpolitisk råd som kan bidra i saker til SST og til AU.
3. Redusere antallet komiteer ved å slå sammen komiteer med mer eller mindre like fagområder. Det trekkes også fram en skepsis mot dette forslaget, og noen mener dette er det siste som bør gjøres, da hver komité får for store faglige områder, og således mister sin spisskompetanse.
4. Inkludere valgprosessen til de faglige komiteene mer med arbeidet valgkomiteene gjør i forkant av LM – kanskje å innstille tidligere på lederne av de politiske komiteene.

Alternativer med større endringer i organisasjonen, og som innebærer å legge ned de faglige komiteene

1. Sette ned en faglig komité for faglig samarbeid, bestående av 1-2 medlemmer fra hvert overordnede fagfelt, som kan skrive hørings svar på bestilling fra AU/SST.
2. Sette ned en rekrutteringskomité i NSO som jobber mer med hvordan det skal rekrutteres til verv i organisasjonen.
3. Gjennomføre flere workshops/politiske samlinger for å drive politikktutvikling.
4. SST setter ned adhockomiteer ved behov, med gitt mandat, tidsområde, budsjett etc. avhengig av hvilket arbeid som skal utføres.
5. AU fordeler ansvaret for ulike fagråd (og andre relevante organer) i UHR mellom seg, og følger i større grad opp arbeidet disse gjør.
6. La SST-medlemmene få ansvar for hvert sitt fagområde, slik at SST-medlemmene må sette seg inn i utfordringer på dette området, følge opp og møte studentrepresentanter i fagråd i UHR, og bidra til å skrive hørings svar.
7. Ha et halvårlig møte/seminar med ledere av fagorganisasjoner og de vi har oppnevnt fra NSO til råd og utvalg i UHR.
8. Sette ned samarbeidskomiteer med samarbeidende fagorganisasjoner
9. Legge ned de faglige komiteene, men det settes ned et råd med lederne av de faglige komiteene og én (fortrinnsvis fagpolitisk ansvarlig) fra AU, der dette rådet også møter med tale- og forslagsrett i SST-møter og på LM. Rådet/komiteen vil da fungere som et fagpolitisk råd som kan bidra i saker til SST og til AU.

ANDRE HØRINGSRUNDE:

SAMMENDRAG FRA HØRINGSSVAR FRA MEDLEMMER OG FAGLIGE KOMITEER

Høringsrunde nummer to ble sendt ut til dagens komiteer samt NSOs medlemmer. AFK valgte også at dette var en åpen høringsrunde, slik at alle som ønsket kunne svare. Det er verdt å nevne at en del av momentene som kommer fram her er like med de fra den første høringen, det vil derfor kun trekkes fram nye momenter som har kommet for å ikke gjenta for mye.

Vi nevner ikke i løpet av rapporten hvem som har svart hva, men de som har svart på høringen er:

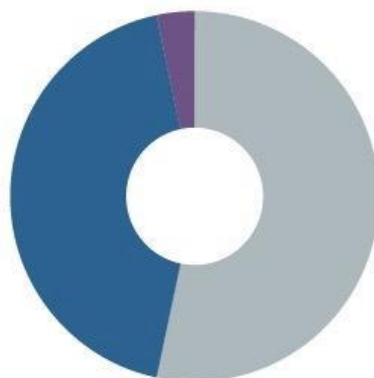
Rolle i NSO
Studentparlamentet ved Høgskolen i Stord/Haugesund (SP-HSH)
Studentparlamentet ved Dronning Mauds Minne Høgskole (SP-DMMH)
Studentparlamentet ved Høgskolen i Bergen (SP-HiB)
Studentparlamentet ved Høgskolen i Oslo og Akershus (SP-HIOA)

Studentorganisasjonen ved Universitetet i Agder (STA)
Studentorganisasjonen ved Universitetet i Stavanger (StOR)
Studentparlamentet ved Universitetet i Bergen (SP- UiB)
Studentparlamentet ved UiT – Norges Arktiske Universitet (SP- UiT – Norges arktiske universitet)
Faglig komite for Teknologifag (FKT)
Faglig komite for Realfag (FKR)
Faglig komite for Samfunnsvitenskapelige fag (FKSV)

Generelle kommentarer + fritekst fra spørreundersøkelse

Det påpekes at de faglige komiteene i større grad bør ha kontakt med medlemslag med de aktuelle fagområdene komiteene dekker. Bedre overlapp med sittende komité trekkes fram som mangelfyllt, og viktig for å komme godt i gang med arbeidet i komiteen. Det at de faglige komiteene, i hvert fall lederne, ikke er representert på NSOs samlinger trekkes fram som et eksempel på at kontakten med NSO ikke er som det burde vært. Skal AU skrive et høringsvar eller et leserinnlegg om noe, trekkes det fram at komiteene bør brukes i større grad.

Spørsmål 1 – I hvor stor grad mener du at NSO skal arbeide med politikk rettet mot spesifikke fagområder?

Total

- Ingen grad
- I liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

30

0.0%

53.3%

43.3%

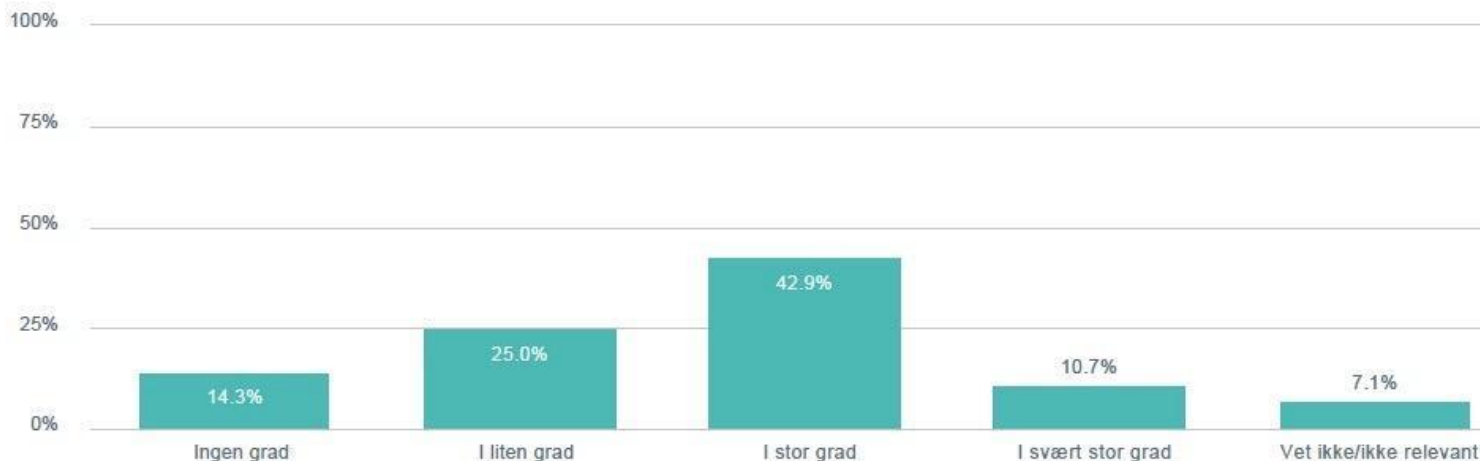
3.3%

Figur 1 - Resultat fra spørreundersøkelse i Analyser. Spørsmål 1

Her er svarene fra undersøkelsen ganske delte. Noen påpeker at de faglige komiteene bør holde seg oppdatert på forskning og utvikling innen deres eget fagfelt, samt å sørge for at slik informasjon når ut til medlemslagene, men det påpekes samtidig vanskeligheten i å faktisk få denne informasjonen ut til medlemslagene. Siden NSO skal være en organisasjon for studentene i hele Norge, trekkes det fram at særskilt fokus på enkelte fagområder vil kunne dra fokuset vekk fra helheten, og det vil dessuten gjøre enkelte fagområder veldig sårbare for nedprioriteringer dersom den faglige komiteene ikke klarer å følge det opp. I tillegg finnes det andre interesseorganisasjoner som Pedagogstudentene, Tekna og NITO som i stor grad gjør dette arbeidet, og at tettere samarbeid med disse kan være et alternativ til våre egne faglige komiteer.

Noen svarer i utgangspunktet nei, men trekker fram at det finnes gode unntak, som Humaniorameldingen, hvor det er en selvfølge at NSO er på banen.

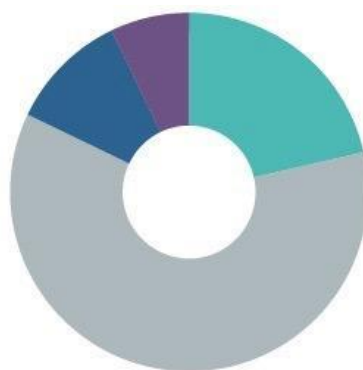
Spørsmål 2 – I hvor stor grad mener du NSO er tjent med den strukturen de faglige komiteene er delt inn i?

Total

Det trekkes fram at sammenslåing av enkelte komiteer kunne vært nyttig for å spare ressurser og for å effektivisere arbeidet. Ut fra svarprosentene ser vi at det gjennomsnittlig enighet om at NSO er tjent med strukturen til de faglige komiteene, men at det gjennom høringsvarene kommer fram at reduksjon av antall kan være hensiktsmessig.

Spørsmål 3 – I hvor stor grad opplever du at organisasjonen vet hva hensikten med de faglige komiteene er?

Total

- Ingen grad
- I liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

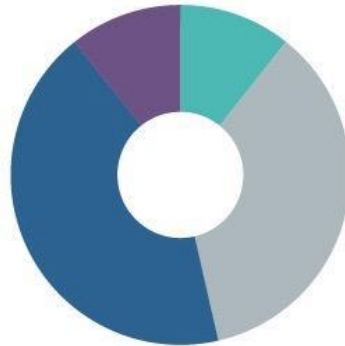
28

21.4%
60.7%
10.7%
7.1%

Her er det et stort flertall, over 80 %, som svarer "Ingen grad" eller "I liten grad", så det er veldig tydelig at organisasjonen ikke vet hensikten med de faglige komiteene. Her pekes

det på både hvordan NSO arbeider med fagspesifikk politikk, men også hvordan man driver rekruttering til komiteene.

Spørsmål 4 – I hvor stor grad mener du det er behov for faglige komiteer i NSO?

Total

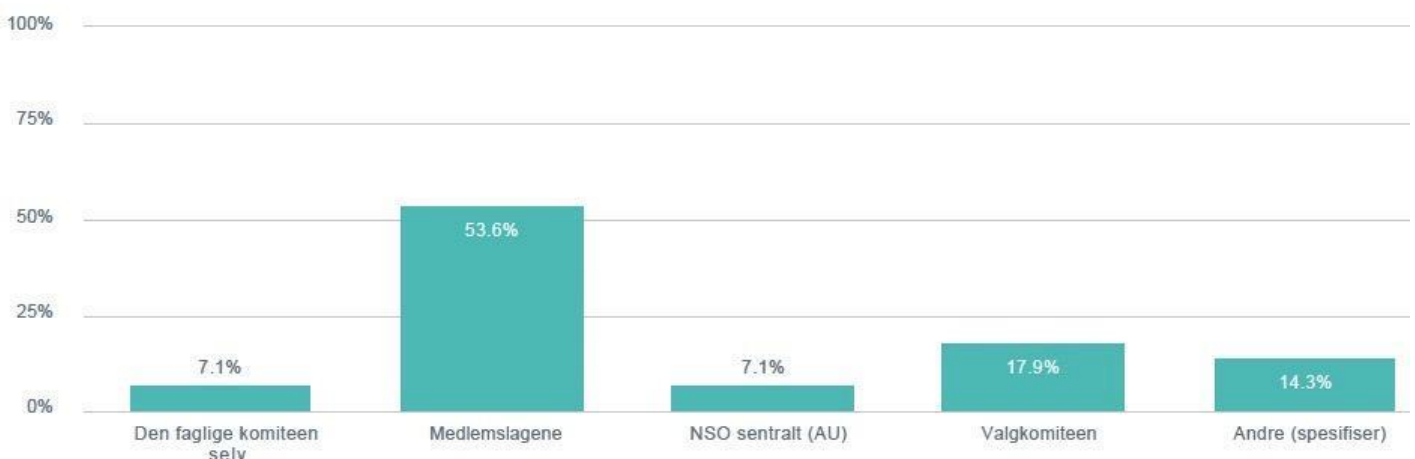
- Ingen grad
- I liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

28

10.7%
35.7%
42.9%
10.7%

Mange høringssvar har en holdning til dette som er litt enten/eller. De faglige komiteene kan fungere godt dersom organisasjonen (AU/SST) går inn for det, og ønsker å bruke de, men de tjener ingen hensikt dersom organisasjonen ikke ønsker at det skal brukes. Det trekkes fram at de faglige komiteene er et godt verktøy for videre rekrutteringer i organisasjonen, og at mange NSOere har startet sin NSO-”karriere” her, men det problematiseres igjen at det ikke er dette som er hovedoppgaven til de faglige komiteene. I høringssvarene skrevet av de faglige komiteene påpekes det at det komiteene produseres ikke brukes godt nok oppover i organisasjonen, og at deres eksistens derfor føles overflødig, da egenverdien i erfaringsutveksling i seg selv ikke er nok til å forsvare en faglig komité. Behovet for de faglige komiteene er sterkere innenfor fagområder hvor det ikke er nasjonale interesseorganisasjoner som ivaretar studentenes interesser.

Spørsmål 5 – Hvem mener du har hovedansvaret for rekruttering til de faglige komiteene?

Det trekkes fram at det er et delt ansvar i organisasjonen for å skape et engasjement rundt rekruttering. Det viser klart til at medlemslagene har det største ansvaret med at sentralledet bør bli flinkere til å sørge for at medlemslagene rekrutterer. Her trekkes derfor SST frem, og at de kanskje burde ha et større ansvar her. Det nevnes også at dette bør være et tema for ledersamlinger i større grad. Som kan brukes til å vektlegge viktigheten av rekruttering til de faglige komiteene. De fleste er enige i at utgangspunktet er "NSO ber medlemslagene rekruttere, og medlemslagene rekrutterer", men om dette fungerer er en annen sak. Det trekkes fram at det er for sårbart at medlemslagene ser ut til å sitte med hovedansvaret, da det vil være for personavhengig til at det blir kontinuerlig god rekruttering. Hos enkelte medlemslag er det enkelte år svært god representasjon, med representanter i flere faglige komiteer (i tillegg til AU/SST/politiske komiteer/VK), mens det andre år neste er ingen, pga. manglende fokus hos medlemslaget. Dette slår spesielt hardt ut for de faglige komiteene, da man ikke har LM som arena for rekruttering og valg.

HISTORIKK:

Norsk studentunion (NSU) og Studentenes Landsforbund (StL)

I sammenslåingsdokumentet til NSU og StL står det hvordan de kom frem til en løsning for komitéstruktur for StLs profesjonsråd og NSUs fagråd. Dette var et kompromiss med utgangspunkt i hvordan hver organisasjon hadde gjort dette tidligere. Og det er denne strukturen NSO har i dag, med unntak av noen sammenslåinger av faglige komiteer. Forhandlingsutvalgene ble enige om at komiteene skulle knyttes opp mot Universitets- og høgskolerådets struktur innen for de nasjonale fakultetsmøtene og de nasjonale rådene. Hensikten var å forenkle representasjonen til NSO inn i UHR-systemet. Kompromisset ble i hovedsak gjort for å samkjøre og likestille de faglige komiteene i den nye organisasjonen. Det står ingenting om noen ytterligere hensikt for de faglige komiteene i sammenslåingsdokumentet.

Komité for organisasjonsgjennomgang

Komité for organisasjonsgjennomgang 2012-2013 (KOG) var en komité som ble satt ned av NSOs landsmøte i 2012, for å gjøre en total gjennomgang av organisasjonen to år etter sammenslåingen. KOG sin vurdering var at de mente det var hensiktsmessig å slå sammen flere av de faglige komiteene. Både av ressursmessige hensyn, men også fordi det skulle være lettere å rekruttere, samt å følge dem opp. Forslaget til sammenslåing ser dere under.

- Faglig komité for helse- og sosialfag – herunder medisin og odontologi.
- Faglig komité for historisk-filosofiske fag, kunsthøgskole og teologi.
- Faglig komité for lærer utdanning og utdanningsvitenskap.
- Faglig komité for realfag og teknologisk utdanning.
- Faglig komité for samfunnsvitenskapelige fag – herunder økonomi og ledelsesfag og juss.

Faglig komiteers oppgaver:

KOG foreslo at de faglige komiteenes oppgaver primært skulle være å oppnevne representanter og følge opp de fagstrategiske enhetene i universitets- og høgskolerådet. De skulle også ha ansvar for å løfte viktige saker fra UHR-systemet videre i NSO. KOG

anbefalte at de faglige komiteene skulle ha ansvar for å lage bakgrunnsnotater og oppsummeringsdokumenter for sine fagfelt, for å kunne spre denne informasjonen og kunnskapen til resten av organisasjonen generelt, men AU og SST spesielt. Det ble også trukket frem at høringer bør innom de faglige komiteene for det respektive fagfeltet, samt at de skal kunne få representasjonsoppgaver der det er faglig relevant.

Universitets- og Høgskolerådet

Universitets- og høgskolerådet (UHR) er norske utdanningsinstitusjoners samarbeidsorgan. UHR skal fremme institusjonenes interesser overfor storting og regjering, samt en rekke råd og utvalg som gir et samlingspunkt for ulike fagfelt i høyere utdanning. Overordnet finnes det en rekke fagstrategiske enheter, fakultetsmøter og nasjonale råd. NSO speiler i dag disse:

- Nasjonalt fakultetsmøte for
 - Humaniora
 - Juridiske fag
 - Realfag
 - Samfunnsvitenskapelige fag
- Fagstrategisk enhet for
 - Helse- og sosialfag
- Nasjonalt råd for
 - Lærerutdanning og utdanningsvitenskap
 - Realfag og teknologisk utdanning (fra høst 2016)
 - Kunstnerisk utviklingsarbeid
 - Økonomisk/administrativ utdanning

Studentrepresentanter i de fagspesifikke utvalgene til UHR har en unik anledning til å påvirke sitt fagområde direkte.

VURDERING:

Sett i lys av historikken opplever AFK at det er ganske tydelig at det aldri vært definert noen annen hensikt med de faglige komiteene enn kompromissforslaget fra forhandlingsutvalgene i NSU og StL som var å knytte komiteene til UHR-systemet. Oppgavene til de faglige komiteene blir igjen tatt opp i KOG-rapporten, men da også med likelydende hensikt. KOG-rapporten skisserer rekrutteringsproblemet til utvalgene i UHR, og kommer med løsning på dette, ved at denne oppnevningen skulle sees i sammenheng med de faglige komiteene. Gjennom KOG-rapporten anbefales det også at det er SST som bør vedta mandat.

Flere av anbefalingene fra KOG-rapporten ble tatt med videre. I dag er det sentralstyret som vedtar mandat, det er en direkte kobling mellom UHR og komiteen, der en fra den faglige komiteen skal representere i dette utvalget. Relevante høringer sendes også til de faglige komiteene fra arbeidsutvalget.

Konsekvensen av at organisasjonen ikke har definert hvordan NSO skal arbeide med fagspesifikk politikk gjør at det er uklart hvordan mandatene skal se ut. Høringssvarene avslører at sentrallet ser utfordringer ved å finne relevante oppgaver til alle komiteer. Noe av årsaken til dette er at det ikke alltid er saker på agendaen sett i sammenheng

med NSOs handlingsplan og i den politiske konteksten som NSO skal arbeide innenfor. Høringssvarene fra faglige komiteer viser også til denne utfordringen, men da med opplevelsen av at de ikke finner oppgavene som blir gitt i mandat like meningsfylte alltid.

Rekruttering har vært et gjennomgående tema i høringssvarene. De fleste mener at de faglige komiteene i stor grad bidrar til rekruttering til organisasjonen. Og at de faglige komiteene er et fint startskudd til videre engasjement i organisasjonen, eller på institusjonen. Det er også en klar formening om at det er medlemslagene som har et stort ansvar for å bidra til rekrutteringen til de faglige komiteene, med bistand organisasjonen sentralt. Med tanke på nærheten til fagmiljøene er det ikke vanskelig å forstå hvorfor flere mener at det er medlemslagene som har det største ansvaret. Det er allikevel en utfordring når organisasjonen ikke har gjort det klart hva vi ønsker er hensikten med de faglige komiteene. AFK stiller seg også spørsmålet om rekruttering alene er et godt nok argument for opprettholdelse av de faglige komiteene. AFK ønsker å se om andre metoder også kan tjene samme formål, men heller sette fokuset over på politikk og påvirknings muligheter.

AFK ser at det er viktig å representere studentstemmen nasjonalt, også på faglig nivå. Gjennom enkelte høringssvar og historikk vises det til at UHR sine utvalg er en god anledning, nettopp til dette formålet. AFK anser nasjonale råd/utvalg som en god arena å fronte NSOs politikk, samt å påvirke direkte på fagnivå. Fellesmandatet for de faglige komiteene har flere år på rad sagt noe om at de faglige komiteene skal representere NSO i UHR-systemet. Sett i sammenheng med måten NSO arbeider på ellers er det er flere overordnede tema som NSO ønsker å fremme. Eksempler på dette kan være karakter beskrivelser, digitalisering, internasjonalisering, nasjonale deleksamener og lignende. Det å sette disse temaene i en kontekst nærmere fagområdet, gjør også at man faktisk kan utarbeide ulike samarbeid på tvers av institusjoner. Der man snakker om relevans og løsning for det fagfeltet. AFK ser på dette som en anledning for gjennomslag gjennom handling. Dersom organisasjonen skal utnytte muligheten i UHR bedre bør det finnes et møtepunkt sentralt som kan gi nødvendig opplæring og inkludering i organisasjonen.

ALTERNATIVER:

AFK opplever at høringssvarene har belyst flere momenter som tydeliggjør fordeler, ulemper, utfordringer og forbedringspotensialer med de faglige komiteene. Og hvordan NSO best mulig kan utnytte potensialet for påvirkning og arbeid med fagspesifikk politikk i organisasjonen. Det som må drøftes er vekten av de positive sidene med de faglige komiteene, mot utfordringene og ressursene de faglige komiteene krever, samt hvilke alternativer som skal videreføres. AFK starter fra 0-alternativet som er å beholde dagens løsning, til det mest radikale alternativet som er å legge ned de faglige komiteene. Vi velger å gå videre med tre hovedalternativer, i tillegg til 0-alternativet - som vi mener gir et godt grunnlag for å innarbeide momentene fra høringssvarene og de tankene vi i adhockomiteen har gjort seg.

Alternativ 0

Beholde dagens løsning

Alternativ 1

Beholde de faglige komiteene, men redusere antallet, tydeliggjøre mandatene, stille større krav til de faglige komiteene, og forvente mer konkret oppfølging fra sentralledet.

Alternativ 2

Legge ned de faglige komiteene og erstatte de med et råd som kan bistå organisasjonen ved behov, samt være en møteplass for de tillitsvalgte med verv i UHR-systemet. Rådet bør møtes to ganger i året. Medlemmer i dette rådet kan være det som i dag er ledere av de faglige komiteene. Der det er flere enn en studentplass i et utvalg, skal det velges en av disse til rådet i NSO. Medlemmene av rådet er de som sitter i UHRs nasjonale råd, fakultetsmøter og fagstrategiske enheter. (Det er de som i dag også speiler NSOs komitéstruktur). Sentralstyret setter ned adhockomiteer for fagspesifikke saker ved behov. Dersom det opprettes en adhockomite på et fagområde skal rådsrepresentanten være medlem. Et slikt råd kan også ha ansvar for å etablere samarbeid med andre fagorganisasjoner.

Alternativ 3

Legge ned de faglige komiteene, og fjerne fokuset på fagspesifikk politikk slik det organiseres i dag. Sentralstyret setter ned adhockomiteer ved behov, og velger representanter til råd og utvalg i UHR.

DRØFTING:

Alternativ 0

Ettersom det kom et tydelig ønske fra landsmøtet å utrede hvordan de faglige komiteene kan utnyttes og integreres bedre i organisasjonen. Og basert på at konklusjonen fra så godt som alle høringsssvarene, at dagens løsning ikke fungerer veldig godt, anser adhockomiteen dette alternativet som uaktuelt på bakgrunn av et tydelig ønske om å foreta noen endringer i organisasjonen.

Alternativ 1

Det trekkes fram utfordringer med dagens utnyttelse og integrering av de faglige komiteene. Det er noen som ønsker at de faglige komiteene skal eksistere, da de er viktige for rekruttering inn i NSO, og videre i organisasjonen. Færre komiteer vil forenkle dette arbeidet, og muligens gjøre det enklere for sentralledet og samarbeide med de faglige komiteene. Færre faglige komiteer ville også redusert kostnadene for komiteeposten i NSOs budsjett. Adhockomiteen anser det allikevel ikke som et alternativ da det i praksis ikke vil endre måten NSO arbeider med fagspesifikk politikk på. Det kommer tydelig frem av høringsssvarene at måten vi arbeider på i dag, er en av kildene til utfordringen med utnyttelsen av de faglige komiteene i organisasjonen, og at det bør gjøres endring.

Alternativ 2

AFK anbefaler alternativ nummer 2. Dette alternativet innebærer en omstrukturering av hvordan NSO skal arbeide med fagspesifikkpolitikk. Det innebærer å gå bort fra modellen om faglig komiteer, og heller opprette et råd. Alternativ 2 vil ivareta NSOs

tilknytning til UHR, og vil på en ny måte bidra til å bruke den inngangsporten til UHR systemet. Et slikt råd vil gi NSO en tettere tilknytning til de tillitsvalgte som representerer NSO i UHR systemet. Går man for alternativ 2 vil det føre til at færre personer blir valgt inn i NSO, men vi anser likevel dette alternativ som et godt rekrutteringstiltak, da antallet i praksis ikke vil se annerledes ut en i dag, og vi tror dette gir et klarer mandat til vervet. AFK mener dette forslaget vil føre til reduserte kostnader.

Alternativ 3

AFK opplever ikke det er godt nok grunnlag i høringssvarene som har kommet inn og i svarene fra spørreundersøkelsen på å legge ned de faglige komiteene, uten noe erstatning. Med dette forslaget ville organisasjonen hatt mulighet til å kutte posten fra budsjettet, noe som ville gitt en besparelse, men AFK ser ikke at økonomi skal være årsak til å ikke arbeide med fagspesifikk politikk. I tillegg mener AFK at organisasjonen har et ansvar her, og at det er behov for NSO skape god kobling til utvalgene i UHR som beskrevet i anbefalingen. Og at flere av høringssvarene viser til et visst behov for at NSO er på banen også i enkelte fagspesifikke saker.

ANBEFALING:

Alternativ 2

Adhockomiteen anser alternativ 2 som det beste alternativet. AFK mener at det er på tide at NSO for alvor tar i bruk den påvirkningsmuligheten vi har gjennom utvalgene i universitets og høgskolerådet.

AFK anser det som svært relevant å skape et koblingspunkt, en møtearena for disse tillitsvalgte. Dette handler om å ha en arena der man kan skape forankring og inkludering i NSO i det fagspesifikke arbeidet. Forslaget er om å opprette et råd vil skape et slikt møtepunkt. Her vil NSO sentralt kunne diskutere overordnet fagpolitikk, der målet er å vite mer om hvordan enkelte tiltak vil kunne påvirke forskjellige fagområder. Eksempler på tematikk kan være, nasjonale deleksamener, karakterbeskrivelser, begrunnelse, digitalisering osv. (Tematikken som her beskrives er kun ment som eksempler og er ikke utfyllende). AFK ser på dette som en mulighet for mer kunnskap til NSO sentralt, men også en styrke for den enkelte tillitsvalgte i arbeidet inn mot utvalgsarbeidet i UHR.

Et råd vil også kunne gi et møtepunkt for kompetanseheving. Rådsmedlemmene vil kunne få kursing i tale- og debatteknikk, påvirkningsarbeid, hvordan løfte en sak, sektorforståelse, samt generell politisk forståelse. AFK tror en slik arena ikke bare vil styrke arbeidet med NSOs fagspesifikke politikk på en god måte, men også ivareta ønsket om å ivareta dette leddet som en rekrutteringsarena.

Det er også verdt å påpeke at det i perioder vi kunne være behov for mer konkret arbeid på områder som løftes i sektoren. Her er humaniorameldingen et godt eksempel. Derfor er det at organisasjonen i større grad bør ta i bruk muligheten for å opprette adhockomiteer en del av hensikten til at AFK anbefaler dette alternativet. AFK tror at det vil skape større engasjement når det er mer synlig hva oppgavene kan være, og at rekrutteringen skjer på bakgrunn av engasjement for debatten som løftes. ‘

De reduserte kostnadene er også en positiv konsekvens for et slikt forslag. AFK vil påpeke at dette forslaget ikke er kostnadsfritt, men at forslaget gir mulighet til å redusere posten for de faglige komiteene. Avhengig av om rådet er fylt opp, tror AFK at et møte vil ha ca. samme kostnadsramme som et sentralstyremøte med overnatting.

AFK nevner også at det bør være en kobling til andre fagorganisasjoner. Dette kan enten gjøres ved å gi dem observatørstatus i rådet, eller inngå samarbeid på forskjellige områder. Rådet er et møtepunkt for alle, men fagområder som har tematikk som overlapper bør ha kjennskap til og et samarbeid med fagorganisasjonene. Dette vil sikre et bedre samarbeid om fellessaker. AFK mener at kontakten med fagorganisasjonene vil kunne gi større forankring til NSO der det er relevant.

AVSLUTTENDE ORD

Adhockomiteen for utredning av de faglige komiteene vil takke alle som har bidratt med svar på høringene. AFK vil også etterlyse bedre forankring hos medlemslagene i de vedtak som blir gjort på landsmøtet. Landsmøtet er NSOs medlemmers mulighet til å påvirke hva organisasjonen skal arbeide med som landsmøtevedtaket viser. Og AFK mener derfor at medlemmene er en naturlig høringsinstans når man skal snakke om organisasjonens fremtid. AFK synes derfor det er synd at det kun er 8/33 medlemmer som hadde anledning til å svare.

Alt i alt er komiteen fornøyd med det resultatet av rapporten. Og vi tror at dette vil gi organisasjonen ny styrke på det fagspesifikke området. Vi tror denne løsningen vil gi sterkere kobling der vi kan påvirke og arbeide fagspesifikt, samt løse en del av utfordringene sentralløddet finner med rekruttering, utvikling av mandater, samt oppfølgingsansvaret. En ide kan alltid videreutvikles, og spisses. AFK oppfordrer derfor dagens sentralstyre og det påtroppende arbeidsutvalget og sentralstyret om å følge opp arbeidet, for å sikre at de riktige endringene blir gjort.

AFK observerer til slutt at dette er det meste som noen gang er skrevet om de faglige komiteene.

Skrevet av:

Mats Johansen Beldo, Vebjørn Andersson, Simon Utseth Sandvåg og Synne Trudesdotter Grønvold (2016)